

ประโยค ป.ธ. ๘

แปล ไทยเป็นมคธ

สอบ วันที่ ๒๙ มกราคม ๒๕๖๓

๑. ขึ้นชื่อว่า ผลกรรม ไคร ๆ ก็ไม่บังอาจห้ามได้ ๆ ก็ บรรดาภิกษุเหล่านั้น ถึงภิกษุผู้ยังเป็นปุถุชนก็มี เป็นพระโศคาบัน พระสกทาคามี พระอนาคามี และพระชีนาสพก็มี ๆ ในภิกษุเหล่านั้น ภิกษุทั้งหลายผู้เป็นพระชีนาสพ ไม่มีการถือปฏิสนธิ พระอรียสาวกทั้งหลายนอกนี้ เป็นผู้มีคติแน่นอน คือ มีสุคติเป็นที่ไปในเบื้องหน้า คติของภิกษุผู้ยังเป็นปุถุชนทั้งหลายไม่แน่นอน ๆ คราวนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงดำริว่า ภิกษุเหล่านี้กลัวต่อมรณภัย(รักตัวกลัวตาย) เพราะความรักด้วยอำนาจแห่งความพอใจในอติภาพ จักไม่สามารถชำระคติให้บริสุทธิ์ได้ เอาเถิด เราจะแสดงอสุกถาเพื่อละความรักด้วยอำนาจแห่งความพอใจแก่เธอเหล่านั้น เธอเหล่านั้น ครั้นได้ฟังอสุกถานั้นแล้ว จักทำการชำระคติให้บริสุทธิ์ได้เพราะเป็นผู้ปราศจากความรักด้วยอำนาจแห่งความพอใจในอติภาพแล้ว จักถือปฏิสนธิในสวรรค์ การบรรพชาในสำนักของเราจักเป็นประโยชน์แก่เธอเหล่านั้น ด้วยลักษณะอย่างนี้ ๆ เพราะเหตุนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงทรงแสดงอสุกถาด้วยมุ่งถึงพระกรรมฐานเป็นใหญ่ เพื่อบุเคราะห์แก่ท่านเหล่านั้น มิใช่ด้วยพระประสงค์ในการพรรณนาถึงคุณแห่งความตาย ๆ ก็แลครั้นทรงแสดงแล้ว พระองค์ได้มีพระดำริอย่างนี้ว่า ถ้าภิกษุทั้งหลาย จักพบเห็นเรา ตลอดกึ่งเดือนนี้ เธอเหล่านั้น ก็จักมารายงานเราว่า วันนี้ ภิกษุมรณภาพไปรูปหนึ่งแก้ว วันนี้มรณภาพไป ๒ รูปแล้ว ๆ๗ วันนี้มรณภาพไป ๑๐ รูปแล้ว ก็แล ผลกรรมนี้เรา หรือใครอื่น ไม่สามารถจะห้ามได้ เรานั้นแม้ได้ฟังเหตุการณ์นั้นแล้ว จักทำอะไรได้ จะมีประโยชน์อะไรแก่เราด้วยรับฟังเรื่องที่หาประโยชน์มิได้ มีแต่ความเสียหายย่อยยับ เอาละ เราจักเข้าไปยังสถานที่ที่ภิกษุทั้งหลายไม่พบ เพราะเหตุนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้า จึงตรัสอย่างนี้ว่า ภิกษุทั้งหลาย เราปรารถนาจะปลื้มตบสักกึ่งเดือน อย่าให้ใครไปหาเรา นอกจากภิกษุผู้นำบิณฑบาตเข้าไปให้รูปเดียว ๆ ส่วนอาจารย์ท่านอื่น ๆ กล่าววว่า พระพุทธเจ้า ตรัสอย่างนี้ ทรง

ปลีกพระองค์ออกไป เพื่อหลีกเลี่ยงเสียงตำหนิตีคนอื่น ๆ ข่าว่า จัก(มี) คนพวกอื่น พูดว่าร้ายพระผู้มีภาพเจ้าว่า พระผู้มีพระภาคเจ้าพระองค์นี้ เป็น พระสัพพัญญู ทั้งทรงปฏิญาณอยู่ว่า เรา เป็นผู้หมუნวงล้อแห่งพระสัทธรรม อันประเสริฐให้เป็นไป(แต่)ไม่สามารถจะห้ามสาวกทั้งหลายแม้ของพระองค์ ผู้วานกันและกันให้ฆ่ากันอยู่ โฉนจักสามารถห้ามบุคคลอื่นได้เล่า ในคำว่ รายนัน บัณฑิตทั้งหลาย จักกล่าวได้ได้ว่า พระผู้มีพระภาคเจ้า ทรงชวนขวย ในการปลีกพระองค์ออกมา หาทรงทราบถึงเรื่องราวที่เป็นไปนี้ไม่ (จะหา)ใคร สักคน แม้ที่จะทูลบอกพระองค์ให้ทรงทราบ ก็ไม่มี ถ้า(จะ)ฟังทรงทราบไซริ แน่นอนละพระองค์ ก็จะต้องทรงห้าม ๆ แต่ เพียงข้อที่เป็นพระประสงค์ ข้อแรกนี้แล ย่อมเป็นเหตุในคำนี้ได้ ๆ

๒. สองบทว่า อติณฺเณ ตาเรติ ความว่า ท่านช่วย(สงเคราะห์)ส่งพวก คนที่ยังข้ามไม่พ้น ให้ข้ามพ้น คือช่วยเปลื้องให้พ้นจากสงสาร ด้วยการปลง เสียจากชีวิตนี้ ๆ ได้ยินว่า เทวดาผู้โง่เขลาเบาปัญญาตนนั้น มีลัทธิดังนี้ว่า บุคคลทั้งหลาย ผู้ยังไม่ตาย ชื่อว่ายังไม่พ้นจากสงสาร ผู้ที่ตายแล้ว(เท่านั้น) จึงพ้นได้ ๆ เพราะฉะนั้น เทวดา ซึ่งเป็นผู้มีลัทธิต่างนั้นเหมือนชนชาวป่า ผู้จะเปลื้องตนพ้นจากสงสาร ฉะนั้น ชักชวนแม้มีคัลมัททิกะนั้นไว้ในการ ให้ช่วยปลงเสียจากชีวิตนั้น จึงกล่าวอย่างนั้น ๆ ครั้งนั้นแล นายมีคัลมัททิกะ สมณกุกัก แม้จะเกิดเร่าร้อนใจอย่างเหลือแสนถึงเพียงนั้นก็ตาม ครั้นได้เห็น อานุกาพของเทวดานั้นแล้ว ก็ตัดสินใจว่า เทวดาตนนี้ พูดอย่างนี้ ประโยชน์ จะพึงเป็นอย่างนี้ แน่แท้ทีเดียวละ จึงตบปากรับคำเป็นต้นว่า นัยว่า ช่างเป็น ลากของเรา(เสียจริง) จึง(ออก)จากวิหารเข้าไปสู่วิหาร(ออก)จากบริเวณเข้าไปสู่ บริเวณ แล้กล่าวอย่างนี้ คือ เข้าไปยังวิหารและบริเวณนั้น ๆ แล้วเปิดประตู เข้าไปภายใน กล่าวกะภิกษุทั้งหลายว่า ใครยังข้ามไม่พ้นข้าพเจ้าจะช่วยส่งให้ ข้ามพ้น ๆ

ใช้เวลา ๔ ชั่วโมง กับ ๑๕ นาที.

เฉลย ประโยค ป.ธ. ๘

แปล ไทยเป็นมคธ

๑. กम्मวิปาโก นาม น สกกา เกนจิ ปฎิพาหิตุํ ฯ เตสุ จ
 ภิกขุสุ ปุถุชชนาปี อตฺถิ โสตาปนฺนสกกาทาคามิอนาคามิฉีณาสวาปี ฯ ตตฺถ
 จีณาสวา อปฺปฏิสนฺธิกา อิตฺเร อริยสาวกา นียตคตฺติกา สุกฺคตีปฺรายนา
 ปุถุชชานันํ คตฺติ อนียตา ฯ อถ ภควา จินฺตเตสิ อิเม อตฺตภาเว
 ฉนฺทราเคน มรณภยภีตา น สกฺกิสฺสสนฺติ คตฺตี วิโสเชตฺตุํ หนฺท เนตฺถ
 ฉนฺทราคปฺปหานาย อสุภกถํ กเถมิ ตํ สุตฺวา อตฺตภาเว วิคตจฺฉนฺทราคตฺต
 คตฺติวิโสชนํ กตฺวา สกฺเค ปฏฺิสนฺธิ คณฺหิสฺสสนฺติ เอวํ เนตฺถ มม สนฺติเก
 ปพฺพชฺชา สาคตฺติกา ภวิสฺสตีติ ฯ ตโต เนตฺถ อนุกฺกหาย อสุภกถํ กเถสิ
 กम्मภูจฺจานสีเสน โน มรณวณฺณสํวณฺณนาธิปฺปาเยน ฯ กเถตฺวา จ ปนฺตส
 เอตทโหสิ สเจ มํ อิมํ อพฺพมมาสํ ภิกฺขุ ปสฺสิสฺสสนฺติ อชฺช เอโก ภิกฺขุ
 มโต อชฺช เทวํเปฯ อชฺช ทสาคิ อากนฺตฺวา อารโจะสฺสสนฺติ อยฺยจ
 กम्मวิปาโก น สกฺกา มยา วา อณฺเณน วา ปฎิพาหิตุํ สุวาหนตฺถํ สุตฺวาปี
 ทิ กริสฺสสามิ กิเม อนตฺถเกน อนนฺยพฺยสเนน สฺวเตน หนฺททาหํ ภิกฺขุณฺ
 อทสฺสนํ อุปกจฺจามิติ ตสฺมา เอวมาห อิจฺฉามหํ ภิกฺขเว อพฺพมมาสํ
 ปฏฺิสลลฺลียิตฺตุํ นมฺหิ เกนจิ อุปสงฺกमितพฺโพ อณฺเณตฺร เอเกน
 ปิณฺฑปาตนิหฺรเกนาติ ฯ อปฺเร ปนาหุ ปฺรุปฺวาทวิวชฺชนตฺถํ เอวํ วตฺวา
 ปฏฺิสลลฺลีนฺติ ฯ ปฺเร กิร ภควนฺตํ อุปวทิสฺสสนฺติ อຍံ สพฺพพฺพณฺณ อหํ
 สทฺธมฺมปฺปวฺรจกฺวตฺตตีติ ปฏฺิขานมาโน อตฺตโนปี สวเก อณฺเณมณฺเณ
 มาเตนฺเต นิวาเรตฺตุํ น สกฺโกติ กิเมณฺณํ สกฺกิสฺสตีติ ตตฺถ ปณฺฑิตา
 สทฺธมฺมปฺปวฺรจกฺวตฺตตีติ ปฏฺิขานมาโน อตฺตโนปี สวเก อณฺเณมณฺเณ
 มาเตนฺเต นิวาเรตฺตุํ น สกฺโกติ กิเมณฺณํ สกฺกิสฺสตีติ ตตฺถ ปณฺฑิตา
 วกฺขนฺติ ภควา ปฏฺิสลฺลานมฺนุชฺชโต นยิมํ ปวฺตตี ขานาติ โภจิสฺส
 อารโจะยิตาปี นตฺถิ สเจ ขานนฺย อทฺธา นิวาเรยฺยาติ ฯ อิทํ ปน อิจฺฉามตฺถํ
 ปจฺจเมเวตฺถ การณํ ฯ

๒. อติณเณ ตาเรสีติ สัสสารโต อติณเณ อิมินา ชีวิตาโวโรปนเนน
 ตาเรสี ปริโมเจสีติ ฯ อัย กิร เอติสฺสา เทวตาย พาลาย ทุมเมชาย
 ลทฺธิ เย น มตา เต สัสสารโต น มุตฺตา เย มตา เต มุตฺตาติ ฯ ตสฺมา
 สัสสารโมจกมิลกฺขุ วिय เหวลทฺธิกา หุตฺวา ตมปิ ตตฺถ นโยเชนตี
 เอวมาห ฯ อถโข มิกลณฺฑโก สมณกุตฺตโก ตาวภุสฺสํ อุปฺปนฺนวิปฺภิสฺสาโรปี
 ตํ เทวตาย อานุภาวํ ทิสฺวา อัย เทวตา เอวมาห อทฺธา อิมินา อคฺเชน
 เอวเมว ภวิตพฺพนฺติ นิฏฺฐํ คนฺตฺวา ลภา กิร เมตฺติอาทีนํ ปริกิตฺตยฺนฺโต
 วิหารเนน วิหารํ ปรีเวณเนน ปรีเวณํ อุปฺสงฺกมิตฺวา เอวํ วเทติ ตตํ
 วิหารณฺจ ปรีเวณณฺจ อุปฺสงฺกมิตฺวา ทฺวารํ วิวริตฺวา อนฺโต ปวิสิตฺวา
 ภิกฺขุ เอวํ วเทติ โโก อติณฺโณ กนฺตารเมตี ฯ